

Modern Sanat Akımlarının Grafik Tasarıma ve Tipografinin Doğuşuna Etkisi

Aydın ZOR¹

¹ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim- İş Öğretmenliği Anabilim Dalı, AĞRI

*Sorumlu yazar:
e-mail: azor@agri.edu.tr

Geliş Tarihi: Ocak 06, 2014
Kabul Tarihi: Şubat 25, 2014

Özet

Grafik tasarım yirminci yüzyılın başlarında modern sanat akımları ile iç içe yol almıştır. Bu çalışmada Modern sanat ve tasarım akımları olarak 20 yy başlarında başlayan kübizm, fütürizm, dada, sürrealizm, konstruktivizm gibi modern sanat akımlarının dönemin grafik tasarımı ile ilişkisi irdelenerek, tipografinin oluşumuna etkisi incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Modern sanat akımları, Grafik tasarım, Tipografi

The Effect of Modern Art on the Apperant of The Graphic Desing and Typography

Abstract

Graphics design has advanced one in another with the modern arts trends at the beginning of twentieth century. In this research, by examining the relationship of modern arts trends such as surrealism, cubism, futurism, dada, construtivism, which started at the beginning of 20th century as modern arts and design trends, with the period's graphics design has been analysed in the context of its effect on the formation of typography.

Keywords: Modern arts trends, Graphics design, Typography

GİRİŞ

Sanattaki gelişmeler toplumun dikkatini çekme eğilimindedir. Modern sanatın öyküsü çoğu zaman fovizm, kübizm, fütürizm, ekspresyonizm gibi akımlar ele alınarak anlatılır. Fütürizm sürrealizm gibi kimi örneklerde o akımın bağlamının örtüştüğü de doğrudur [5]

20. Yüzyılın başlarında ortaya çıkan kübizm, fütürizm, dada, sürrealizm, de stijl, süprematizm, konstruktivizm gibi modern sanat akımları bu sebeple dönemin grafik tasarımı da yakından etkilemişlerdir [3].

“Sanat her zaman sanatla beslenmiş, sanatçılarda başka sanatçıların buluşlarını olumlu ve olumsuz yönde kullanmışlardır” [5].

Rönesans geleneklerine ilk karşı gelen yeni görsel dil Picasso'nun yaptığı Avignon'lu kızlardır. Akımın habercisi olarak kabul edilen yapıt Pablo Picasso tarafından 1907'de yapılmıştır [3]. Bu çalışmada ön yapının çözümlenmesi için negatif pozitif alanların tümü bir kompozisyon olarak ele alınır. Beş kadından oluşan figürler dikey vurgu yapmakta, figürleri vurgulamak için renkler kullanılmaktadır. Figürler profilden çizilen burunları olmalarına rağmen yandan görünmektedirler. Dikey vurgulardan oluşan çalışmada negatif alanlar klasik mekan kavramından uzaklaşmakta, perspektif dikkate alınmamaktadır.

Resim 1. Pablo Picasso, Avignonlu Kızlar, 1907, Tuvale Yağlı Boya

Tablodaki bütün figürlerin ortadaki iki yuvarlak hatlı figür değil de sert hatlı ürkütücü ve gülünç yüzlerle çizildikleri düşünülürse, Picasso oldukça sert anısal boyutta figürlü bir tablo yapmaya kalkışmış, ancak ortaya ciddiyeti anlaşılmayan büyük bir afiş çıkmıştı. Soldaki figürü zorlayarak dış çizgilerini sertleştirmiş ve yüzeylerin ortaya çıkmasını sağlamıştı. Sağdaki figüre ise Afrika maskının özgür uyarlanması yapılmıştır [5]. Picasso'nun 1907'de yaptığı Avignon'lu kızlar Grafik tasarımı sanatın ilk buluşmasıdır. Kübizm Rönesans sanat geleneğine karşı yeni bir görsel dil geliştirerek tasarımda geometrik formlar, mekan zemin ilişkisinde kuralları ihlal etmiştir [3]. Kuşkusuz Braque ve Picassonun kolajlarının da grafik tasarıma etkisi vardır ancak doğrudan değildir. Aynı dönemde 20 Şubat 1909'da gelenekçiler Le Figaro'da yayınlanan ilk manifestoları ile "Grafik tasarımda devrim kabul edilecek özgür sözler" ile tipografinin yeniden gözden geçirilmesine yol açarlar. O özgürlüğe ruhla o dönemin şairlerinin afişlerde ve reklamlarda aranması gerektiğini düşünen Guillaume Apollinaire 1917 yılında kaligramları(tasvirlerle bezeli şiirin görselleştirilmesi) yayınlar. Bu durum tipografik özgürlükten ve sözlerle resimler arasında yeni bir ilişki kurulmasını sağlamıştır [9].

1909'da İtalyan şair Filippo Marinetti tarafından yayınlanan manifestoda tüm tipografi ve imla kurallarını alt üst eden yenilikçi tipografi dili geliştirilmiştir. Bu manifesto ile şairler tehlikenin aşkının şarkısını söyleme enerjisi ile korkusuzca davranmaktadırlar. Cesaret ve isyan şiirlerinin temel unsuru olacaktır. Bu günden sonra şiirde ölümlü sıçrama agresif bir eylem planlanmaktadır [10].

Resim 2. Filippo Marinetti, 1909, Fütürist Manifesto,

Savası ve geleneksel sanatı ret eden grafik tasarımın temel taşlarını oluşturan akımlardan biride 1916-17 yıllarında kurulan Dadacılar'dır. Önderi şair Tristan Tzara'dır [3]. 1916 da Zürih'de, Cabaret Voltaire'de, Tristan Tzara, Hugo Ball ve Hans Arp bütün batı kültürünü sorgulayarak savaşın yarattığı dehşete tepki gösterirler. Yarattıkları kışkırtıcı ve yıkıcı dada akımı savaştan sonra her yerde yaygınlaşır. Özellikle Paris, Berlin ve Newyork'da dadacı el ilanları ile afişler tipografi kurallarını altüst eder, Dadacılar'ın kolajları ve montajları avangartlara eşlik edecektir [9]. 1918 tarihli "Dada Manifestosu"nu kaleme alan Rumen şair Tristan Tzara'ya göre Dada,

"Bir protestodur; yıkıcı bir eylemdir. Mantiğin yerle edilmesidir. Belleğin, arkeolojinin, geleceğin yıkımıdır. Dada, özgürlüktür. Çarpışan renklerin, zıtların birliğinin,

grotesk şeylerin, tutarsızlıkların ifadesidir; kısacası yaşamın kendisidir... [8].

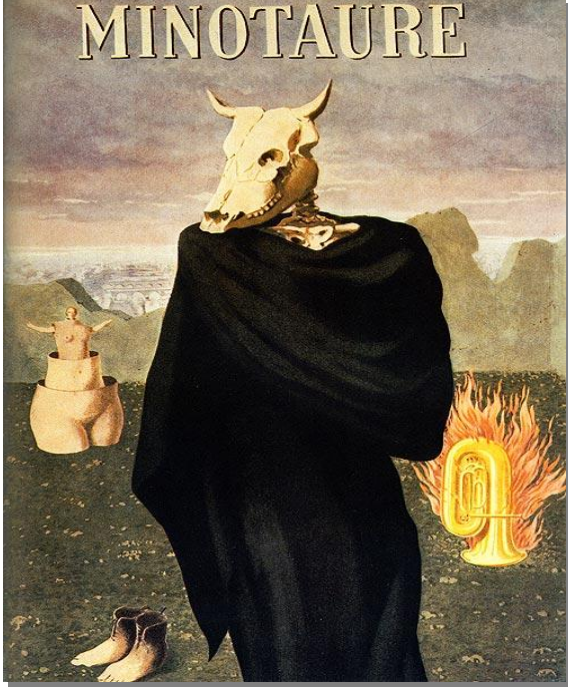
Sosyal ve kültürel anlamda kurulu düzeni yıkmak, sorgulamaksızın kabul gören değerleri yadsımak arzusunda olan Dada sanatçıları, bu yıkıcı ve yadsıyıcı duyguları ifade edebilmek için rastlantısılığa ve doğaçlamaya yönelik çeşitli tekniklere, yöntemlere ağırlık vermişler, aklın tam karşısına, denetimsiz, akıl-dışına öncelik vermişlerdir [19].

Aynı zaman diliminde 1915'den 1917'ye başka bir tarafsız ülke olan Hollanda'da gizli denizci gizliye De stil hareketi hazırlanmaktadır. Mimar Berlage ve Bart Van Leck Rotterdam-Londen bu stil kapsamında deniz hattı için geometrik bir afiş düzenlemesi yapmaktadırlar. Mimar Berlage ve Bart Van Leck, Piet Mondrian'ı da alarak De stil dergisini çıkarırlar. Dergi ile savaşa bireyselleşmeye ve ulusçuluğa tepki olan de stil evrensel bir bakış yaratmaya çalışmaktadır. De stil ile her türlü yaratım alanında belli bir sertlikte yalnızca sade renkler kullanılarak uzamı geometrik olarak düzenlemektedir. Bu şekilde De stil biçimleri ve doğal renkleri görmezlikten gelmektedir. De stil 1918'de 33.33 kare bir format seçerek şerifsiz yazı karakteri seçmekte, Dergide Çin kağıtlarını tercih etmekte, Japon tarzında öykülenip rafyayla birleştirmektedir [9].

Resim 3. Dadaizm Afiş, 1924, Max Ernst,

Grafik tasarımın ilerlemesinde etkisi olan bir başka yapılanma ise Dadacılar'dır. Dadacıları temel alan sanat akımı 1924 yılında kurulan Sürrealizmdir. Max Ernst, Salvador Dali, Joan Miro, Rene Magritte bu sanat akımının önde gelen ressamlarıdır [3]. Max Ernst'in bazı tablolarında birbirinden kopuk olan öğelerin yan yana olmaları saçma olmasına rağmen sanrılı bir biçimde birbirlerini izledikleri duygusu uyandırmaktadır. Bu tarz sanatçıyı fotoraj tekniğine yönlendirmektedir [7]. Picasso tarafından keşfedilen mitolojik figür olan Minotaure aynı zamanda sürrealistlerin 1930'lu yıllar arasındaki süresinin adını alır. Akımın öncüsü olan Picasso'nun ve diğer sanatçıların Minotaure görüntülerinden oluşan bir dizi çalışması bulunmaktadır [11].

Resim 4. Rene Margitte, Kitap kapağı

Bu dönemin Sovyet Sanatı 20.yy grafik tasarımını derinden etkilemiştir. Sovyet sanatının yapısalcılık yani Konstruktizm adı verilen bu sanatın temsilcileri Alexander Rodchenko ve El Lissitzky tarafından geliştirilmiştir. Yapısalcılar, kübizm gibi sanat akımları maddenin biçiminden ayrılmadan soyut formları ile uğraşırlar. Sanatçılar kütle, kontur, renk, tonlar gibi işlevsel olmayan soyut resim ve salt biçimler ile çalışırlar [6]. Şerefsiz yazılar, geometrik kompozisyon ve bar adı verilen şeritler konstrüktivist grafiğin özelliklerindedir [3]. 1915'de Rusya'da devrimci sanatçılar olarak geçen Kazimir Maleviç beyaz fon üstündeki siyah karesi ile süprematizmi yaratırlar. Genç kızıl ordu saldırıya uğrayan Rusya'yı korumak zorundadır. 1920'de beyazları yenen kızıl üçgen afişi ile El Lissitzky bu savaşa simgesel bir resim armağan etmiştir. Aynı zamanda "The Typography Of Typography" ile yeni tipografinin temellerini saptarlar. Yeni tipografiye fotomontaj da ekleyerek tüm Avrupa'yı dolaşır [9].

Resim 5. Rus afiş örneği, Kazimir Malevich.

Birinci dünya savaşı sonrası 1919' da Weimar'da sanat ve tasarım alanında eğitim vermek amacı ile 1919 yılında Walter Gropius tarafından kurulan Bauhaus kurulu.

Bauhaus'un gerçek adı Bauhaus ve Bund Deutscher Gebrauchsgraphiker yani Alman Reklam Grafikçileri birliğidir. 1902 yılından itibaren Weimar'da bulunan Van de Velde çalışmalarının izinde mimar Walter başlangıçta yalnızca mimarlık çerçevesinde çalışmalar yapmaktadır. Zamanla Bauhaus hareketi atölye düzeni içinde zanaata odaklı gelişmiştir. 1921 de Berlin'deki atölyesine Kurt Schwitters, İssitzky ve Van Doesburg gibi adları ağırlayan Walter Gropius çalışmalarına Lazlo Moholy-Nagy'yide dahil ederç Bu sanatçılardan Moholy ve Nagy Bauhaus'da fotoğraf ve tipografi eğitimini başlatırlar [9]. Bauhaus'un amacı bugünün sanatçısına aynı zamanda zanaatçı niteliği kazandırmaktır. Savaş sonrası sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan karmaşık bir ortam oluşmasına rağmen tasarım eğitimi açısından sanat ve zanaatın birlikteliği el becerisi açısından oldukça önemlidir. Gropius'a göre sanat zanaatın yüceltilmesidir [2]. Bauhaus'ta Laszlo Moholy- Nagy fotoğraf ve tipografiyi görsel iletişim dili olarak kullanırken Thüringen bankası için bir dizi banknot tasarlamış olan eski öğrencileri Herbert Bayer'i de çalışmalarına dahil ederler. Bayer 25 yaşında Universal şerifsiz ve büyük harfsiz karakterleri, fontları çizmiştir [9]. Moholy ve Nagy Bauhaus'u Deassau'ya taşır. Atölyede özellikle Bauhaus tarafından yayınlanan kitapların hazırlanmasına önem ve öncelik verirler. Ayrıca reklam, baskı, reklam türleri, ilan, afişin ilerlemesi ile grafik tasarım reklama bağlı olarak gittikçe önem kazanmakta, insanların ilgisini daha fazla çekmektedir.

Resim 6: Yapısalcı grafik çalışmaları, Laszlo Moholy-Nagy

Herbert Bayer ve Joost Schmidt grafik tasarımın Bauhaus'da öncüleri olmuştur. 1923 yılında Bauhaus'un ürünleri ilk büyük sergi ile Weimar'da yayınlanmıştır[12]. Katalogda De Stijl hareketi ve Rus yapısalcılık etkilerini göstermiştir. Atölye çalışmaları ilk Herbert Bayer yönetiminde iken daha sonra Joost Schmidt devralmıştır. İzlenen yol "Ticari sanat" olarak ve rota olarak yön değiştirmiştir. Bu çok modern bir görünümün habercisi ve başlangıç noktası olan "Yeni Tipografi" ve Bauhaustur. Laszlo Moholy-Nagy okulda tipografinin yönünü değiştirmişlerdir. Moholy-Nagy asimetrik tipografi geliştirmekte başarılı olmuşlardır [13].

Laszlo Moholy- Nagy tasarımlarında asimetrik tipografinin dışında renk, ışık şeffaflık araştırmışlardır. Aynı dönemde pelikan mürekkepleri 19.yy'ın sonundan başlayarak Hannover reklamları için en iyi sanatçılara çağrı yapar, 1925'de Lissitzky ile çalışırlar.

Resim 7. Katolog kapağı, herbert bayer

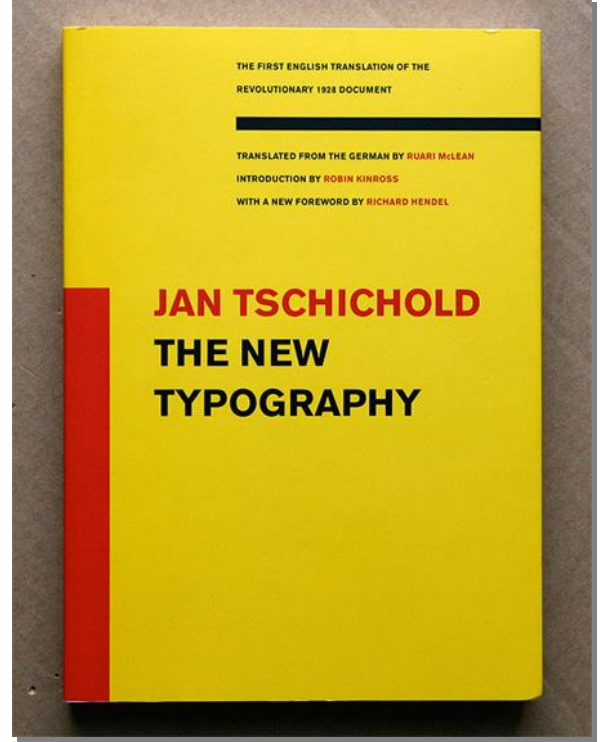
Bauhaus ile tipografinin gelişimi hızlanır hatta yeniden tanımlanır, bunları sıralama yapacak, 1923'de Bauhaus'da Moholy-nagy'nin *die neue typographie*'sinin, 1924'de Merz *Typoreklame*'sinde, El Lissitzky'nin *topographie der typographie*'sinin, 1925'de Schwitters'in *elemantare typographie*'sinin 1928'de Tschichold'un *Die Neue typographie*'sinin yayımlanması ile tipografi anlayışı kökten değişir. Dadacılar ve gerçekçiler tüm kuralları alt üst ederek özgür ama etkili tipografi kurgulamışlardır. Lissitzky'e göre tipografi konuşma dilinin dinamiğini yansıtan etkin, eklemli, akılcı olmalıdır. Bu sebeple Paul Renner'in 1925'de fütura karakterini benimser. Bauhausun desteklediği tipografik ölçüleme için uluslar arası alanda en ideal karakterdir. Bu font özellikle fotomontaj için oldukça uygundur [9]. Tüm bu gelişmeler grafik tasarımın gelişmesine en etkili yoldan yardımcı olmuştur.

Afişlerde tipografi hareketleri eş zamanlı olarak sürmektedir. Jan Tschichold 1923 yılında Weimar: Bauhaus sergisine giderek Konstruktizm ve Bauhaus'dan etkilenmiş 1925 yılında tipografinin elementleri başlığı altında bir broşür ile tipografi prensiplerini bir dizi olarak formüle etmiştir. 1928 yılında Jan Tschichold yeni tipografi kitabı yayımlamıştır. Bu modern tipografinin yanı sıra geleneksel tipografinin canlandırılmasına da katkıda bulunmuştur. Bu kitap Tschichold'un yeni tarzı ve şerifsiz yazı karakterlerinden kurulmuştur. Tschichold savaş sonrasında çirkin ve karmaşık yazı karakterlerini red ederek modernist tavrındaki tipografilere önem vermiştir [14].

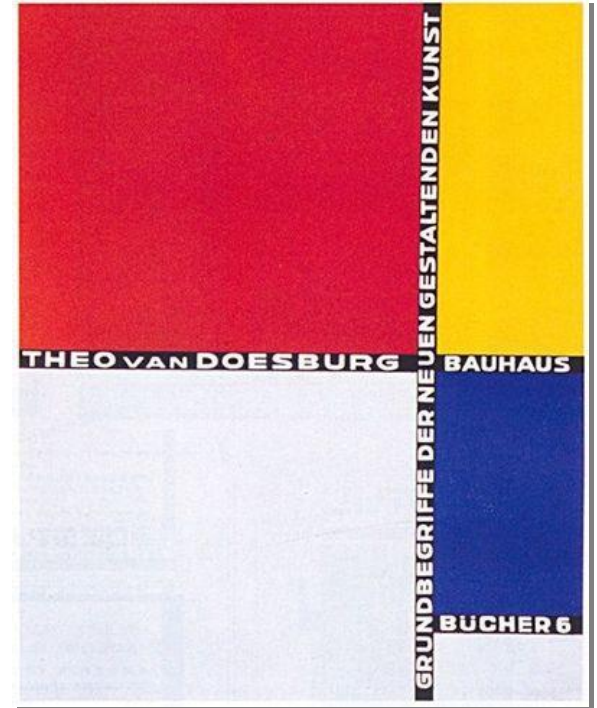
Jan Tschichold *Neu Typographie*'ye yazdığı ön sözde Mondrian'ı anar, uygarlığın dönüm noktasında olduğunu belirtirken, tasarımda açıklık üzerinde durmakta ısrar eder. Belirsiz yada asimetrik olan tasarımın terk edilmesi gerektiğini işlevsel tasarımın ritimli dış vurumunu destekleyerek tipografiyi fotoğraf ve fotomontaj ile birleştirmektedir. [9].

De stil tasarımının da asimetrik kompozisyonlar şerifsiz yazı karakteri ve siyah ile birlikte güçlü bir ifade bütünü oluşturan kırmızı renkle kullanılmıştır. Bu akım Mondrian'a göre plastik sanatlar yalnızca biçim ve rengin dinamik devrimlerinin dengesi ile belirtilmekte ve denge 1921 de kırmızı mavi ve sarı kompozisyon adlı resimde uygulamaya geçilmiştir [4]. Başka bir kaynaktan alındığına göre ise bu tasarım akımının kurucusu Theo Van Doesburg'dur. De stil'in evrensel bakış açısı evrenin matematiksel anlatımı ile doğanın armonisini araştırmaktır.

Bu sebeple akımın güzellik ideali yapıta bütüne dayalı saflıktır. De stil tasarımlarına geometrik kompozisyonlar içinde şerifsiz yazı karakterleri, siyah ve güçlü ifade bütünü olarak kırmızı rengi sıkça kullanmıştır. Afişlerde metinler doku oluşturması için dikdörtgen bloklar içinde dizilmiştir. Akımın önde gelen tasarımcıları ise Theo Van Doesburg, Vilmos Huszar, Laszlo Moholy-Nagy'dir [3].

Resim 8. Jan Tschichold, yeni tipografi kitabı kapağı

Resim 9. Laszlo Moholy-Nagy, Theo van Doesburg, De Stil kitabı kapağı

Reklâm grafiğinde sık sık kullanılan tasarım üslupları ve tipografi Art Deco stiline biçim veren başlıca unsurlar olmuşlardır. Bu tasarım üslubunun öncüleri Cassandre, Paul Colin, Jean Carlu'dur. Cassandre tasarımlarının geometrik ve büyük ölçekli olması sebebiyle kübist olarak tanımlanmaktadır. Cassandre 1925'de L'intransigeant afişinde Le Corbusier'in ilkelerini ele alarak- bir modül ölçerve bunu bütün haline getirir, düzenleyici bir çizgi yapılandırır. Bu kesinlik Cassandre'yi tipografiye yöneltir [9].

Resim 10. A. M. Cassandre 1925 afiş tasarımı

İngiliz tasarımcı Eric Gill 1928 de roman tipografi geleneğinden etkilenerek "Gill Sans" yazısını tasarlamıştır[3]. Gill Sans yazısının harf tipi prensipleri Edward Johnston tarafından kurulmuş, Eric Gill tarafından ise tek tip kuruluşlar için tasarlanmıştır [15]. Dünya çapında pek çok kuruluşun resmi dili olarak kullanılan bu yazı tipi reklam ve işaretlerde de kullanılır.

Gill Sans Std

Gill Sans Std Bold

Gill Sans Std

Gill Sans Std Bold Italic

Gill Sans Std

Gill Sans Std Italic

Gill Sans Std

Gill Sans Std Light

Resim 11. Gill Sans Std, Fond

20 yy' lın en önemli kaligrafi ve tipografi sanatçısı Hermann Zapf'dır. Bilinen üç yazı karakteri vardır. "Palatino", "Melior", "Optima" dır.

Resim 12. Hermann Zapf, Palatino fond

Uluslar arası tipografik stillerin kullanılmasında nesnel açıklık ve anlaşılabilirliğe dayalı tasarımların yapılması için milimetrik kağıtlara şerifsiz yazılar asimetrik kompozisyon olarak sağa yada sola bollararak kullanılmaktaydı. Uluslar arası tipografik stil ilkeleri kökleri De stil, Bauhaus ve yeni tipografiye dayanan akımların öncüleri Ernst keller, Theo baller, Max Bill, Max Huber, Josef Müller Bockmann tipografinin temellerini atmışlardır. Çok sayıda şerifsiz yazı çıkmış ancak bunlardan en önemli olanlarından birisi 1961 yılında alman yazı firması Stempel AG tarafından Latince de "helvetica" anlamına gelen optik kurallara dayalı anatomisi ve kusursuz görsel ritmi ile 20.yy ikinci yarısında da en çok kullanılan yazı karakteri olarak bilinmektedir [3].

İngiliz tasarımcı Stanley Morrison ile Beatrice Warde yönetimindeki Monotype Company, Arts&crafts'ın izinden giderek uluslar arası bir biçim kazanır. Morrison The Times gazetesi için times new roman ve gill sansi çizer. Aynı zamanda gazetenin mizampajını yeniden tasarlar [5].

Uluslar arası Tipografik stilleri afiş ve benzeri tasarımlarında uygulayan sanatçılar Armin Hoffman ve Siegfried Odermatt'dır armin hoffman bir çok poster, logo ve renk konseptleri tabela sisitemleri ve sanat bina projelerinin yanı sıra pek çok sergiye katılmıştır. Siyah beyaz posterler Primer reklam panoları çalışmaları bulunmaktadır [16].

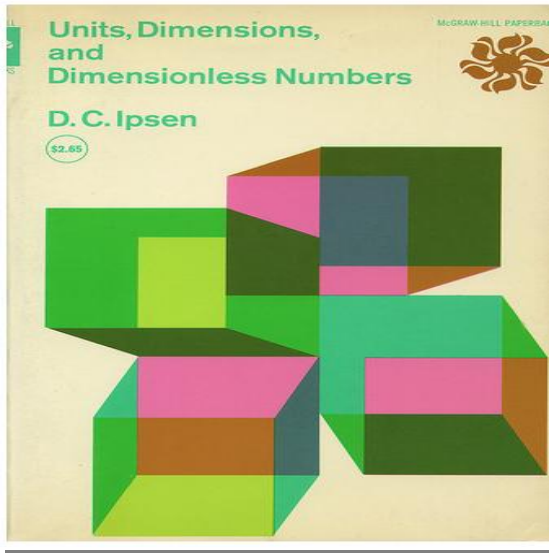
Rudolf Harak, Jacqueline C. Casey, Ralph Coburn ve Dietmar Winkler 1960-70'li yıllarda afişlerinde tipografileri kullandılar. Rudolf Harak yenilikçi tasarımlarına geometrik formları formilize ederek güçlü biçimsel formları oluşturmanın yanı sıra, foto grafik yöntemleri de kullanmışlardır. Harak'ın tarzında harf kompozisyon sınırlarını zorlayan çalışmalar bulunmaktaydı. Şiirsel tipografi geleneğinin ardından Harak harf ve kelime aralıklarının farklı formlarının de deneysel olarak farklı seviyelerde afiş ve benzeri tasarımlarına empoze etmiştir [17].

1950'lerden sonra Polonya savaşın tüm olumsuz koşullarına rağmen afiş sanatında kendine özgü bir tarz oluşturdu. 1950 ve 60'lı yıllara grafik tasarımın "Heavy İllüstrasyon" yılları denir. O yıllarda Milton Glaser "Bob Dylan" afişi ile tanınır. Bu kişi günümüzde illüstrasyon, dekorasyon, yazı tasarımında en çok tanınan tasarımcıdır [3]. Milton Glaser illüstrasyon ve tipografi sanatçısı

olmanın yanı sıra Art Nouveau dekorasyon baskıları da yapmıştır. Glaser eski tipografi ve çizimi birleştirerek tarihe göndermeler yapmıştır. İllüstrasyon, afiş çizgi roman ve görsel çalışmalarının bazılarında litografi de kullanan tasarımcının dergi kapaklarında çeşitli bitişiklikler ve dirilişi ciddiyezsizlik tarzında çalışmaları da bulunmaktadır. Glaser litografinin ofset örneklerini Pop, op sanatından esinlenerek renkli ve parlak çalışmalar haline getirmiştir [18].

Resim 13. Armin Hoffman, Afiş

Resim 14. Rudolf Harak, Kitap Kapağı

Resim 15. Milton Glaser "Bob Dylan" afişi

SONUÇ

Modern sanatın öyküsü, 20. yy akımları ile ele alınır. Sanat her zaman sanat ve sanatçı ile beslenmiştir. Sanatın sürekli olarak devinim gösteren yapısı tasarımın gelişmesine de katkıda bulunmuştur. Kübizm ile ilk defa Rönesans geleneğine karşı gelen yeni bir görsel dil ortaya çıkmıştır. İtalyan şair Filippo Marinetti tarafından yayımlanan tüm yeni manifesto ile ise yenilikçi tipografi dilinin gelişmesine bir başlangıç sağlanmıştır. Geleneksel anlayışı ret eden diğer sanat akımlarından dadacılar da yeni afiş ve el ilanları ile kolajları ve montajları ile avangartlara eşlik etmişlerdir. Grafik tasarımın ve tipografinin gelişmesinde modern sanat akımlarının etkisi "de stil" ile şerifsiz yazı karakterinin gelişmesinde etkisini göstermektedir. Bauhaus ile birlikte de fotoğraf ve tipografi yeni görsel dil olarak kullanılmaya başlanmış, baskı teknikleri reklam türleri tasarımlarda tipografi kullanımı önem kazanmıştır. Renkler ışık, saydamlık ve şeffaf olarak kullanılmaya başlanmıştır. Reklam grafiğinde sık sık kullanılan tasarım üslupları ve tipografi art deco stiline de biçim veren başlıca unsurlar olmuşlardır. Gill sans yazı tipi tasarlanmış bu tasarım dünya çapında pek çok kuruluşun resmi dili olarak kullanılmaya başlanmıştır. Modern sanat akımları ile içi içe giren tasarım unsurları grafik tasarım ve tipografinin gelişiminde önemli bir yapı taşı durumuna gelmiştir. Bu araştırma özellikle günümüzde hala aktif olarak kullanılan grafik tasarım teknikleri ve tipografinin doğuşuna bir ışık tutmuştur. Geçmişteki grafik tasarım ürünleri ile çağdaş grafik tasarım ürünlerine de kılavuz olacak niteliktedir.

KAYNAKLAR

[1] Armstrong, Helen. Grafik Tasarım Kuramı, Tasarım Alanından Okumalar. Çev: Mehmet Demir Uslu, İstanbul: Pasifik Ofset, 2007.

[2] Artun, Ali ve Aliçavuşoğlu, Esra. Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı. İstanbul: İletişim Yayınları, 2009.

[3] Becer, Emre. İletişim ve Grafik Tasarım. Ankara: Dost Yayınevi, 2009.

[4] Daşdemir, Damla. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, “Çağdaş Peyşaj Yaklaşımları Çerçevesinde Peyşaj Mimarlığının Gelişim Süreci” Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. 2011.

[5] Lynton, Norbert. Modern Sanatın Öyküsü, İstanbul: Remzi Kitapevi, 2004.

[6] Sezer, Cenk “Kübizmde Yüzeyin Çizgisel Düzenlenmesi” Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Haziran 2009 Cilt: 10 Sayı:1: 289/304

[7]Turani, Adnan. Çağdaş Sanat Felsefesi, İstanbul: Remzi Kitapevi, 1998.

[8] Yaşar Üniversitesi UFND 040 Estetik Dersi 2010-2011 Güz Dönemi Ders Notları (II. Bölüm)

[9] Weill, Alain. Grafik Tasarım, Çev: Orçun Türkay, İstanbul: Pasifik Ofset, 2008.

[10] http://davidrifkind.org/fiu/library_files/futurist%20manifestoes_2.doc [11. 02. 2013].

[11] http://www.bennethogg.co.uk/?page_id=377 [10. 09. 2013].

[12] <http://andrewcrane.files.wordpress.com/2009/12/herbert-bayer-catalog-cover.jpg> [01.08. 2013].

[13] <http://www.csun.edu/~pjd77408/DrD/Art461/LecturesAll/Lectures/lecture07/bauhaus.html> [05. 12. 2013].

[14] <http://www.adcglobal.org/archive/hof/1979/?id=270> [11. 12. 2013].

[15] <http://www.myfonts.com/fonts/mti/gill-sans/> [11. 11. 2013].

[16] <http://guitynovin.blogspot.com/2011/07/chapter-42-swiss-grade-style-and-dutch.html#Five> [09. 08. 2013].

[17] <http://www.aiga.org/medalist-rudolphdeharak/> [12. 05. 2013].

[18] http://www.moma.org/collection/artist.php?artist_id=2188 [08. 10. 2013].

[19] <http://okulsel.net/docs/index49371.html> adresinden, mkahyaoglu.yasar.edu.tr/wpcontent/.../UFND-040_Estetik-Notlari [09. 10. 2013].

Jan Tschichold, yeni tipografi kitap kapağı <http://worrkk.com/library/163/die-neue-typographie-by-jan-tschichold/> [22.10.2013].

Laszlo moholy- nagy, Theo van Doesburg, de stijl, kitap kapağı, <http://www.studyblue.com/notes/note/n/ch-15-a-new-language-of-form/deck/6214641> [25. 11. 2013].

A. M.Cassandre 1925 afiş tasarımı, <http://luc.devroye.org/fonts-26316.html> [01.11.2013].

Gill Sans Std, Fond, <http://www.motionwip.com/80-beautiful-typefaces-for-design/> [05.11.2013].

Hermann Zapf, Palatino fond, <http://luc.devroye.org/palatino2.html> [10. 11. 2013].

Armin Hoffman, Afiş, http://www.swissmiss.com/2006/10/armin_hofmann_d.html [18.11.2013].

Rudolf Harak, Kitap Kapağı <http://www.deconstructed.org.uk/DeBlog/?p=3584> [25.11. 2013].

Milton Glaser “Bob Dylan” afişi, <http://idsgn.org/posts/informed-and-delighted/> [11.12. 2013].

RESİM KAYNAKÇA

Pablo Picasso, Avignonlu Kızlar <http://www.grafikerler.org/konu/avignonlu-kizlar-picasso.21891/> [10. 05. 2013].

Filippo Marinetti, 1909, Fütürist Manifesto <http://ilundreejacobshistory.wordpress.com/2012/09/03/the-futurist-manifesto-by-f-t-marinetti-1909/> [15. 06. 2013].

Dadaizm Afiş, 1924, Max Ernst, <http://eski.bianet.org/2006/01/07/73162.htm> [16. 06. 2013].

Rene Margitte, Kitap kapağı, <http://www.mattesonart.com/paris-the-heart-of-surrealism-1924.aspx> [25.06.2013].

Rus afiş örneği, Kazimir Malevich, http://surrealismus.blogspot.com/2010_10_01_archive.html [08.10. 2013].

Yapısalcı grafik çalışmaları, Laszlo Moholy-Nagy <http://www.iconofgraphics.com/Laszlo-Moholy-Nagy/> [15.10. 2013].

Katalog kapağı, herbert bayer <http://www.designishistory.com/1920/herbert-bayer/> [18.10. 2013].